

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. V. Præcluditur aditus solitæ evasioni Adversariorum

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

stantijs, non negabit Christum, quàm sit inter has duas: Petrus positus in his circumstantijs, negabit Christum; & Petrus positus in his circumstantijs non negabit Christum. ubi cumque autem est contradictio practica & immediata, unum extremorum est determinate, seu distinctè falsum, & alterum est determinate, seu distinctè verum: quare non minus in conditionatis, quàm in absolutis futuris, unum est verum determinate, & alterum falsum. Hæc P. Martinonius. Quibus verbis expresse docet futura contingentia tam absoluta, quam conditionata esse determinate vera, & cognoscibilia ab intellectu divino in signo antecedente decreto: uno ex veritate objectiva, quam supponit inesse futuris absolutis ante decretum, probat determinatam veritatem in conditionatis: Ergo si standum sit Adversariorum principijs, res contingentes & libera, vel nullo modo sunt futuræ ante decretum, & sic non datur scientia media: vel si sint futuræ in signo antecedenti decreto, non solum conditionatè, sed etiam absolute futuræ sunt, subindeque in sua futuratione nullo modo à divina voluntate dependent; quod repugnat principijs fidei, & doctrinæ Apostoli adherentis Deum omnia operari secundum consilium voluntatis suæ, atque Augustino dicenti, Deum facere futura ea prædestinando, & in sua prædestinatione futura nostra opera præscire, ut supra vidimus.

74. Deinde confutari potest Adversariorum responsio, & evidenter demonstrari, non solum futura absoluta in sui futuratione à decreto absoluto, sed etiam conditionata à conditionato pendere. Primum, quia (ut supra dicebamus) futurum est illud, quod est determinatum in causa ad habendam existentiam pro duratione sequenti: Ergo sicut nihil esse potest absolute futurum, nisi causa prima per decretum absolutum sit absolute determinata ab æterno ad dandam illi existentiam in tempore; ita repugnat aliquid esse conditionatè futurum, nisi eadem causa prima per decretum conditionatum determinata sit ad illud producendum, si poneretur aliqua conditio.

75. Secundò, Esse futurum sub conditione est aliquid reale, & non merum ens rationis: At non est aliquid reale intrinsecum rei, quæ futura sub conditione dicitur, cum hæc pro tunc nihil sit, subindeque non sit capax denominationis intrinsecæ: Ergo est aliquid reale ab extrinseca forma proveniens: At hæc realis & extrinseca forma nulla alia esse, aut intelligi potest, quàm liberum Dei decretum; cum id omne, quod à causa prima dependet, sit ab illa ut agente per intellectum & voluntatem, & consequenter medio decreto libero: Ergo illo non præsupposito ac præintellecto in Deo, nihil potest esse, aut intelligi ab intellectu divino ut futurum sub conditione.

26. Tertio, Repugnat Deum cognoscere res ut possibles non præintellectâ suâ omnipotentia, à qua constituitur potens illas producere: Ergo etiam implicat ipsum eas intelligere ut futuras, sive absolute, sive conditionatè non præintellecto decreto divino. Consequentia patet, sicut enim possibilitas ordinem dicit ad omnipotentiam Dei, ita & futurity ad eus decretum.

77. Quarto, Futurity conditionata dicit aliquam actualitatem, quam non includit mera possibilitas; id enim, quod est conditionatè fu-

aturum, dicit ordinem ad existentiam ut habendam, si poneretur aliqua conditio: illud vero, quod est merè possibile, præcinit omnino ab ordine ad existentiam, & est profertus indifferens ad illam habendam: At major illa actualitas, ordoque ille ad existentiam sub conditione habendam non potest subterfugere divinam causalitatem; alioquin daretur grædus aliquis actualitatis & existentia, qui à Deo, ut prima causa non procederet: Ergo cum id omne, quod à prima causa dependet, sit ab illa ut agente per intellectum & voluntatem, & consequenter medio decreto libero, ut supra dicebamus, manifestum est, futurationem conditionatam rerum contingentium à decreto conditionato divinæ voluntatis pendere.

Denique, Quod est futurum conditionatè, respicere debet voluntatem divinam alio modo dispositam, quàm si esset merè possibile: At quod est merè possibile respicit voluntatem divinam ut omnino indifferentem & indeterminatam: Ergo quod est conditionatè futurum, illam respicere debet ut determinatum per aliquod liberum Dei decretum, non absolute, sed conditionatum.

§. V.

Præcluditur aditus solita evasioni Adversariorum.

MIRUM est quantum hæc argumenta premant, & torqueant Adversarios, unde ut ab illis se expediant, in omne latus se vertunt, nihilque intentatum relinquunt; omnes tamen eorum solutiones, quocumque modo explicentur, ad hanc tandem reducuntur, quod cum res conditionatè futura non sit effectus absolute existens, sed sub conditione, non requirit influxum divinam præsentem realiter, sed tantum objectivè; & eodem modo requirit decretum existentiam, non exercitam, sed objectivam: id est, sufficit quod Deus cognoscat se habiturum decretum, ex hypothesi quod causa secunda libera constituta in tali rerum ordine, & sub talibus circumstantijs operatura sit. Hoc itaque volunt inter futura absoluta & conditionata interesse discrimen, quod absoluta dependent à decreto actuali, & exercito, & actu posito, ac existente in Deo; conditionata vero non requirunt decretum actu posito, & existentiam voluntate divina, sed tantum decretum, quod esset, & poneretur, si poneretur conditio. Existencia enim causa, inquit, habere debet proportionem cum existentia effectus; unde sicut necessarium est, ut effectui, qui est, assignetur causa, quæ pariter sit, ita sufficit, si effectui, qui est, assignetur causa, quæ erit, & effectui, qui esset, causa quæ esset: quia ergo futura conditionata nec sunt, nec erunt, sed solum essent, si conditio poneretur; satis est ut pro illis assignetur in Deo aliquod decretum, quod esset, & poneretur, si poneretur conditio.

Hanc responsionem plurimum extollunt quidam Recentiores, eamque putant esse velut murum æneum ad infringendos omnes impetus, & eludenda omnia tela Thomistarum. Hoc tamen effugium facillimè potest impugari, & murus ille sine arce, & sine ullo tormento bellico penitus infringi.

Lapsum enim, sicut ad sonitum & clangorem tubæ.

Ac colligunt Adversarij, quod hoc ipsum suffi-
ciat in divino decreto.

92. Quarto impugnari potest principalis respon-
sio ex absurdo & inconvenienti, quod ex illa se-
quitur. Si enim scientia, quam habet Deus de
futuris conditionatis; nullum supponat in volu-
tate divina decretum actuale & exercitum, nul-
lo modo erit Deo libera, sed omnino necessaria,
sicut scientia simplicis intelligentiæ: Consequens
est falsum, nec admititur ab Adversarijs, qui vo-
lunt scientiam conditionatorum vocari *mediam*,
quia mediat inter scientiam liberam, & necessa-
riam, ac de utraque participat; & partim libera,
partim necessaria est: Ergo &c. Sequela Majoris
probat: Ut aliqua scientia sit alicui libera,
supponere debet alicuius actum voluntatis, a
quo imperetur, vel a quo ejus objectum depen-
deat: Ergo si scientia conditionatorum in Deo
nullum supponat actuale decretum, a quo impe-
retur, & a quo futuritio conditionata rerum con-
tingentium dependeat, non erit Deo libera, sed
purè naturalis & necessaria.

Respondebis, talem scientiam posse dici Deo
liberam, quamvis nullum supponat in voluntate
divina decretum actuale & exercitum, in quo
funderetur; quia cum versetur circa res contingen-
tes & liberas, conditionatè futuræ, ita Deo con-
venit, quod potuit illi non competere.

93. Sed contra: Hoc quod est taliter esse, quod
potuerit non esse, non sufficit ad conceptum li-
bertatis, nisi possit esse, vel non esse ab intrinseco,
hoc est ratione propriæ voluntatis: Ergo si sci-
entia conditionatorum possit Deo non conven-
nere solum ab extrinseco, & ratione tantum con-
tingentiæ & libertatis creatæ, non vero ab in-
trinseco, & ratione voluntatis divini determin-
antis illorum futuritionem, non poterit dici
Deo libera. Consequentia patet, Antecedens
vero probatur. In hoc distinguitur contingens
à libero, quod contingens taliter est, quod potest
non esse ratione alicujus extrinseco: v. g. fructus
arboris dicitur contingens, quia potest non es-
se, & impediri à gelu, vel à grandine, vel alijs
causis extrinsecis; liberum autem à principio in-
trinseco potest esse, vel non esse: Ergo id, quod
potest non esse, vel alicui non convenire, solum
ab extrinseco, non vero ab intrinseco & ratione
propriæ voluntatis, licet possit dici contingens,
nullo tamen modo potest dici liberum; & ita
juxta hanc responsionem scientia conditionato-
rum erit quidem Deo contingens, non tamen
libera, quod est absurdum. Imo si talis scientia
conveniat Deo ante omne decretum actuale, &
exercitum, convenit illi non solum contingen-
ter, sed etiam casualiter & fortuito: tunc enim
aliquid convenit alteri fortuito & à casu, quando
illi accidit præter intentionem: Sed scientia
conditionatorum, supposito quod conveniat Deo
ante omne decretum actuale & exercitum,
convenit illi præter intentionem; erit enim in
eo ante omnem actum voluntatis divini, &
consequenter ante omnem intentionem divi-
nam: Ergo convenit Deo casualiter & fortuito,
quod absurdissimum est, & divinæ providentiæ
& sapientiæ injuriosum.

94. Quinto contra principalem solutionem sic
arguo: vel decretum illud, quod assertores sci-
entiæ mediæ volunt existere tantum objective
in mente divina, & non esse actuale & exerci-
tum, sed futurum & ponendum, si ponetur co-
ditio, est prædeterminans, seu causans liberi ar-

bitrij determinationem, vel purè indifferens, &
expectans determinationem à voluntate crea-
ta? Si primum dicatur, libertatem tolleret juxta
Principia Adversariorum: Si vero secundum
asseratur, & ab illo non poterit oriri determi-
nata futuritio rerum contingentium & liberarum,
subindeque non erit sufficiens ad salvandam in
in Deo rationem primæ causæ respectu futuriti-
onis conditionatæ illarum, & ordinis ad existen-
tiam qui in ea includitur. Sequela patet, cum
enim decretum indifferens non magis connectat-
ur cum assensu, quam cum dissensu voluntatis
creatæ, & indifferenter ad utrumque se habeat;
non magis causat futuritionem, quam non futu-
rionem actuum nostrorum liberorum. De
quo fuit in tractatu de voluntate Dei, quando
decreta indifferentiæ refellemus.

Denique si conditio, quæ suspendit existen-
tiam futuri, suspendat etiam actum decreti, sequi-
tur voluntatem salutis omnium hominum (quam
D. Thomas supra relatus docet esse conditio-
natam ex parte objecti) promissiones Dei, seu
communes, seu privatas, aliquam conditionem
nunquam implendam importantes, nullum a-
ctum divinæ voluntatis ponere, sed omnes sus-
pendere, & esse merè impossibiles: quandoquidè
sunt de re conditionatè futura, nunquam imple-
da: quod absurdum est, & à communi Theo-
logorum sententia alienum. Unde mirum est,
quod cum assertores scientiæ mediæ rejiciant
decreta conditionata solum ex parte objecti,
quæ admittuntur à Thomistis, & quæ, ut fatetur,
Suarez, nullam ponunt imperfectionem in Deo,
ipsi tamen assingant decreta conditionata ex
parte subjecti, quæ imperfectionem potentia-
tis & suspensionis important, velinque con-
ditionatorum scientiam non importare dec-
retum actuale & exercitum in voluntate divina,
sed tantum futurum & ponendum, si ponetur
conditio, quod est esse conditionatum ex parte
subjecti, ut supra declaravimus.

S. VI.

Quintum argumentum ex inutilitate scientiæ me-
diæ ad dirigendum Deum in suis decretis
absolutis.

De seniores scientiæ mediæ ad duo præcipue
capita illius necessitatem, vel utilitatem re-
ducunt. In primis voluntatem esse utilem, vel
necessariam ad dirigendum Deum in suis dec-
retis absolutis, seu ad fundandam certam & infal-
libilem futurorum absolutorum notitiam; quia
existimant, quod nisi Deus prius per scientiam
illam exploratricem, creatæ voluntatis fibras, &
cordis humani recessus exploraret, & videret quid
homo in his, vel illis occasionibus & circum-
stantijs posset ex innata libertate volutus sit
sub concursu indifferenti, quem illi offert; non
posset quidquam certo & infallibiliter statuere
circa salutem & conversionem hominum; & se
exponeret periculo, ut id non fieret, quod effici
citer intendit.

Deinde scientiæ mediæ necessitatem, vel uti-
litatem repetit ex libertatis concordia cū præ-
destinatione & gratia efficaci: arbitrantur enim
certitudinem prædestinationis, & divinæ gratiæ
efficaciam cum libertate nostra non aliter posse
componi, quam recurrendo ad prævisionem fu-
turi consensu per scientiam mediæ, & consent
quod si divinum decretum & gratia ex illo pro-
manans,